

Kartlegging av fremmede arter i Larvik kommune.

Erfaringer med bruk av Ipad i registrering og veien videre.

v/ Guro Hessner, avdelingsleder Park og friområder.

Fylkesmannen i Vestfold - Kompetansesamling
Fremmede arter - 15. november 2017

Registrering – programvare:

- En forenklet utgave av programmet ArcGis ble brukt
- Kategorier for de ulike artene og symboler for objekter eller arealer må legges inn på forhånd.
- Brukeren kan manuelt legge inn og redigere plassering og utstrekning i kartet og legge til bilde/ tekst for ytterligere forklaring.
- Studenten som registrert for oss hadde tidligere erfaring med bruk av ArcGis fra studiene, men mener at bruken av programmet er så enkel at det er noe enhver lett kan tilpasse seg.
- GPS ble brukt til å spore bevegelse og dokumentere besøkte områder.

Registrering – valg av arter:

- Vi tok utgangspunkt i brosjyren «Hagerømlinger – Fra prydplante til svartelistearter» utarbeidet av fylkesmannen i Oslo og Akershus.

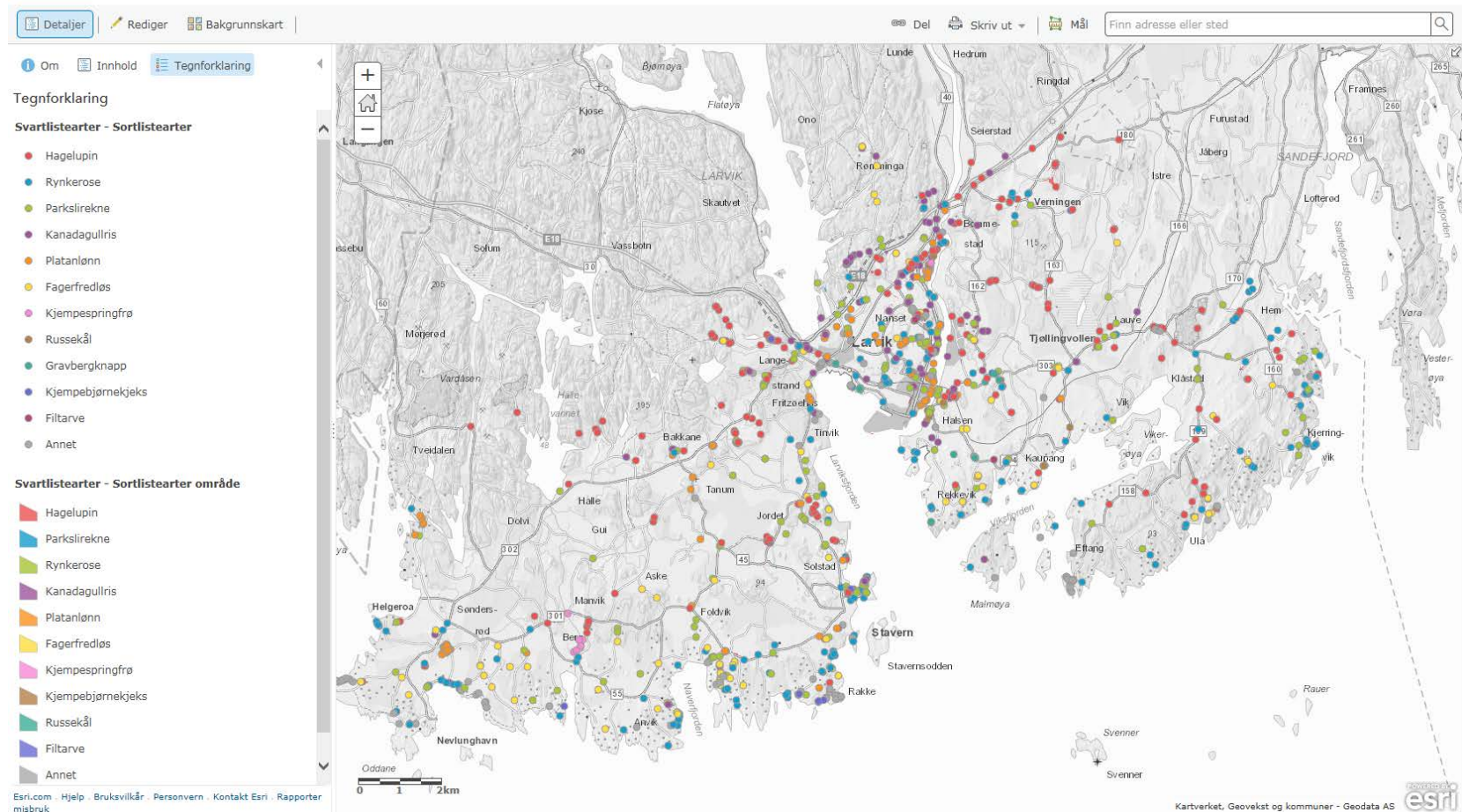
https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMOA/Milj%C3%B8%20og%20klima/Naturmangfold/Hager%C3%B8mlinger_IndreOslofjord_brosjyre.pdf

- Studenten kom også med forslag til noen flere arter fra «Svartelista 2012».
- I felt hadde studenten med seg brosjyren, samt egne dokumenter som han hadde laget over alle svartelistede arter i Vestfold fylke.

Registrering – sånn ser det ut:

ArcGIS ▾ Registrering av fremmede arter

Endre kartet ☰ Logg inn

Registrering – sånn ser det ut:

- <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=9013d511ebe249e29670debbcb999e66>
- Dataene vil også bli lagt inn i artsobservasjoner i Artsdatabanken og som et eget temakartlag i kommunens digitale kartverktøy.

Resultater:

Art:	Antall observasjoner:
Alpegullregn	4
Fagerfredløs	44
Filtarve	9
Gravbergknapp	16
Hagelupin	369
Hestekastanje	12
Kanadagullris	132
Kjempebjørnekjeks/ Tromsøpalme	9
Kjempespringfrø	17
Krypmispel	2
Parkslirekne/ Kjempeslirekne	239
Plantanlønn	87
Berlinerpoppe	4
Rips	34
Russekål	16
Russesvalerot	2
Skogskjegg	5
Rynkeroser	221
Annet	13
Sum:	1235

Registrering – erfaringer med kartverktøyet:

- Stedsnøyaktigheten er ikke alltid optimal i ArcGis, men dette kompenseres ved at brukeren kan redigere dette i kartet senere.
- Det er ikke mulig å legge til arter eller dele opp data når registreringen først er startet opp uten å slette data som er registrert.
- Tilgang til nettverk gjorde at det i sjeldne tilfeller (dypt inne i skogen) ikke gikk an å laste opp registrering/bilde. Registrering/bilder kan da lastes opp i ettertid.
- GPS-en fungerte mindre bra, da den hadde en tendens til å slå seg av. Tips er å spore bevegelse også i ArcGis.

Registrering – erfaring med identifisering av plantene

- Plantekjennskap! Et dokument (helst digitalt på Ipaden) med oversikt over plantene med kjennetegn, typiske klimatiske vekstforhold og bilder i ulike stadier er et must!
- Noen arter har lett gjenkjennelige kjennetegn og forblir relativt uforandret gjennom sesongen; lupin, parkslirekne, kjempebjørnekjeks/tromsøpalme.
- Andre arter er vanskelig å identifisere utenom blomstring; kanadagullris, fagerfredløs, kjempespringfrø. For eksempel har Kanadagullris og Fagerfredløs ville slektninger (gullris og fredløs) som det er lett å forveksle. Kjempespringfrø og kanadagullris blomstrer sent. Det kan da være nyttig å vite om hvor de ulike artene trives slik at for eksempel områder nær vann der kjempespringfrø trives registreres til slutt.
- Pollenallergi er et minus ved denne typen arbeid...

Registrering – erfaring med valg av fremkomstmiddel:

- Bil, sykkel og gange...
- Studenten konkluderte med at sykkel var det absolutt mest effektive fremkomstmiddelet. Ipadholder til sykkel anbefales!
- Gange er det mest nøyaktige, men det desidert mest tidkrevende.
- Bilen var en liten varebil med plass til sykkel og søppelsekker til frakt av svartelistede arter som ble fjernet samtidig. Kjempebjørnekjeks/ tromsøpalme ble klippet eller gravd opp og levert på gjenvinningsstasjonen som spesialavfall. Gjør det mulig å dekke større distanser, men utfordringer med å finne parkering og stengte bomveier er et minus ved bruk av bil.

Registrering – kostnader:

- Student til registrering i felt i 7 uker – 50 000,-
- Lisenser til elektronisk registrering, inkl. oppsett/support – 30 000,-
- Nødvendige vaksiner (stivkrampe, flått mv.) og sikkerhetskurs for arbeid langs vei (3 000,-) + arbeidstøy.
- Tilgjengelig Ipad og bil.

Vi mottok 80 000,- i tilskudd fra Fylkesmannen i Vestfold til dette arbeidet.

Adrian (23) har en sommerjobb litt utenom det vanlige

Kartlegger uønskede planter

Skal registrere alle fremmede arter i Larvik.

MATHILDE SUNDAL
mathilde.sundal@op.no

Larvik kommune har i år fått tilskudd fra fylkesmannen til registrering av fremmede arter. Til jobben har de ansatt larviksgutten Adrian Vogt. Hans jobb i sommer blir å kjøre og sykle rundt i hele Larvik kommune for å kartlegge svartelistede planter.

Faren med slike uønskede planter er at de truer naturlige arter som kan for eksempel være en næringskilde til dyr.

ADRIAN VOGT

Alt av fremmede arter må registreres for å få oversikt.

- Det som skjer er at fremmedartene utkonkurrerer de naturlige plantene, forteller Vogt.

Adrian Vogt studerer landskapsplanlegging i Sogn og Fjordane resten av året, men jobber i hjembyen i sommer fra juni til august. Det er kun én mann på jobben, men Vogt er trygg på at han skal rekke å komme seg gjennom i tide. For å holde kontroll har han alltid med en iPad som kan kartlegge hvor han har vært og hvor han har funnet fremmede arter.

SOMMERJOBB: Adrian skal registrere fremmede arter i seks uker.

FOTO: MATHILDE SUNDAL

- Det er viktig å bevare den naturlige naturen i Larvik, sier Vogt.

- Faren med slike uønskede

planter er at de truer naturlige arter som kan for eksempel være en næringskilde til dyr, forteller Vogt.

Han forteller at han til nå har funnet en del lupiner, som ifølge Helse-Norge er giftige planter. Vogt har også funnet plan-

ter som fagerfredløs og kanadagullris, som er svartelistet. Disse plantene kan skade det norske naturmangfoldet. Larvik

UØNSKET: Lupin har vært en mye brukt høgeplante og har også vært brukt til å forskjønne veikanter, noe man i ettertid har angret på. Lupin sprer seg både med jordstengler og frø, og frøene kan faktisk ligge i jorda i 50 år uten at spireevnen reduseres.

KILDE: ENKLEREHAGE.NO / FOTO: SVENDE E. HANSEN

FREMMEDE ART: Fagerfredløs (*Lysimachia punctata*) er en dekorativ høgeplante som raskt danner store grupper. Planten sprer seg svært lett rundt i naturen og danner så tette bestander at annen vegetasjon forsvinner. Planten sprer seg med rotskudd. Det beste er å grave opp planten og sende rusket til forbrenning.

KILDE: ENKLEREHAGE.NO

kommune ønsker å fokusere på spredning og bekjemping av fremmede arter.

- Vi kartlegger slik at vi kan gå

tilbake neste år for å se om det har spredt seg, eller om den naturlige delen har klart å ta over, forteller Vogt.

<https://www.op.no/larvik-kommune/planter-og-dyr/natur-og-miljo/adrian-23-har-en-sommerjobb-litt-utenom-det-vanlige/s/5-36-417792>

Veien videre:

- Høsten 2017:
 - Fjerning (oppgraving) av registrerte forekomster av kjempebjørnekjeks og tromsøpalme – til sammen 9 lokaliteter på kommunal og privat eiendom.
 - Sprøyting av noen forekomster av parkslirekne i august.
- 2018:
 - Bekjemping av fremmede arter. Fokus på «totalbekjemping» (også på tilstøtende eiendommer).
 - Registrering i «Nye Larvik».

Høsten 2017 mottok vi kr 91 000,- til bekjemping og kartlegging 2018.

Hindre spredning:

- Vi har laget en brosjyre - «Dumping av hageavfall i naturen»:

https://www.larvik.kommune.no/Documents/Milj%C3%B8moro/Dokumenter%20og%20info/062676_Hageavfall.pdf

- Denne deler vi ut, og legger i postkasser i områder der vi oppdager mye hageavfall i friområdene våre.

Spørsmål?

**Larvik
kommune**

www.larvik.kommune.no
www.twitter.com/larvik
www.facebook.com/larvikkommune

Takk for meg!